

PARAULES FUGIDES D'UN LLARG SILENCI

Capítol I

Begonya respirava la pau d'aquell matí de cel enteranyinat, on la minsa frescor del matí, del ja estiu prematur que havia començat, calorós, xafogós, encara que només estaven a principis de juny li donava un alè de vida, dins de la seva angouxa que patia, que per ser tant llarga es convertia ja en crònica.

Begonya recordava, el seu temps, ara semblava que només l'assetjaven els records i, com un martiri, crònic, es feia més present, i els records fatídics i nefasts li omplien la ment i com sagetes afilades li ferien el cervell.

Aquella xafogor apegalosa envaïa el cos de la Begonya, recordava aquella sensació llunyana envoltada d'amor, on la suor era de dolç plaer, regalat a l'aurora, a les matinades serenes i els capvespres vora mar, o amb els arbres com a testimonis callats i envejosos, miraven amb mil ulls que il·luminaven el paisatge que els envoltava. Un paisatge psicològic i eteri que només existia a la ment de la Begonya, i un d'aquells amors platònics que la van acompanyar alguns moments de la seva vida, per a fer-la més suportable, dins de l'espiral sense sortida en que estava immersa la seva existència.

Les carícies de les mans i dits del artista més sublim, la llum del sol que tinta de color d'arena la pell, i de la llum blanca de la lluna, deixar-se caure als braços musculosos, tendres i suaus del corrent del riu i les besades dolces i reals dels seus llavis que acompanyaven els seus dies de records vius gronxats pel vent de juny.

Estava a punt de començar la seva vida amb Daniel, amb tota la il·lusió, creant la seva família, tot bonic, amb el sacrifici que ja sabia que tot plegat li comportaria. Les dones casades de l'època, a meitat del segle XX vivien males experiències i era molt descoratjador per a la Begonya pensar que la vida de casada li comportaria un sofriment, que la majoria de dones tenien assumit. La filla de Marga, veïna de Begonya, de quan era fadrina i vivia a un bonic i fresc poble de la Franja, li preguntava "Mare, què és casar?". I la mare li contestava: "Patir, plorar i parir". Era una dita que es deia en broma, però a la Begonya aquesta definició no li agradava en absolut. Ana, la botiguera, casada i amb quatre fills, grossa, amb el cutis i els cabells bruts i greixosos deia, tota il·lusionada: "L'estat perfecte d'una dona és estar embarassada". És lamentava, però alegrement, i semblava feliç. "És que ara no tinc temps de res, ni d'arreglar-me ni pintar-me les ungles". Cristina, una veïna més jove, també casada, ja amb un fill, presumia i recordava que quan era fadrina li deien la model, i que les seves mides eren noranta, seixanta, noranta i ara semblava un tap de basa, i a causa de la falta de calci sofert al llarg de l'embaràs li va caure tota la dentadura i vivia amb aquell fet ja històric, i orgullosa de la seva història, clar el fet de ser mare i portar una vida al món, amb un fill preciós, li devia compensar tot. A Begonya en aquella època, molt jove i no tenia la intenció de casar-se, i tot aquell sacrifici que representava. No li feien molta gràcia les criatures, ploroses, murgoses, no deixaven dormir ni descansar, s'emportaven

la salut dels pares, sobre tot en aquella època, de les mares, tot plegat no li seduïa en absolut, més bé li horroritzava.

Begonya era agraciada, però res de l'altre món, una bellesa prou vulgar, res per a cridar l'atenció, però no lletja com per quedar-se fadrina, com encara passava a aquella època, doncs no. Sense pensar en els casos pitjors com el de la seva tieta Josefina, que després de venir del camp, ja que el seu marit no podia anar sense ella, per que la pobra treballés de lo lindo, vaja "negrer", amb les tres criaturetes agafades a la falda, baixava al pati a carregar un feix de llenya i el pujava per a fer el foc al primer pis de la vivenda mísera on vivien, per a fer el sopar, si és que tenia alguna cosa per cuinar, més que sigui un tros de pa sec per a fer sopes, i si tenia oli ja seria prou sort. Mentrestant, el seu home se n'anava a la taverna a empinar-se, uns dies més i altres menys i presumint davant del seus amics dient: "Pos jo a la seca i esmirriada de la meua dona, pel matí abans de llevar-se li pego una patada als ronyons i va tot el dia com una sísera, sense retxistar". No se sabia si això era veritat o si és que ho deia només per presumir, perquè es veu que llavors com encara ara ja entrant al segle XXI, però menys, per a ser homes han de dominar i desprestigiar i maltractar a les seves dones. Quina estupidesa més gran, quina maldat i quina ignorància, amb aquest comportament no aconseguiran altra cosa que ser menyspreats i que els abandonin, i quan va arribar el divorci això es van trobar, i encara els agafa de sorpresa. "Seran desgraciats els fills de sa mare", pensava. Després també parlaven del mestre interí que va arribar al poble, recent casat i ja amb un fill, van celebrar Pasqua abans que Rams, com se solia dir. Llavors era molt mal vist, la tradició, els prejudicis, l'ètica moral. Les dones grans aconsellaven a les joves: "No deixeu que el promès s'excedeixi amb vosaltres fins que us caseu perquè teniu el perill en un futur, després, de casats, si teniu alguna discussió us tiraran per cara de ser una casquivana per no haver-se fet respectar". Seran barruts els tios pocavergonyes! Quan segur que eren ells els delerosos de sexe. Ah! Que llavors també n'hi havia que respectaven a les núvies amb les que s'havien de casar i se n'anaven a relacionar-se amb altres noies, cobrant o no. Però si la núvia arribava a pescarlo i ho podia comprovar, desfeia el compromís ràpidament. Quantes pàmfiles no ho feien o vivien en la inòpia, o pensaven que eren incapaços d'enganyar-les, perquè si abans de casar-se les enganyaven també ho farien després, i clar no ho podien consentir. En cap època les dones no han sigut idiotes del tot.

El nou mestre del poble, Artur, –com no era un pinta ni res– ja tenia planejat d'anar a lligar-se a les noies més guapes del poble, havia quedat amb elles per anar a banyar-se al petit riu que passava prop del poble. Aquella nit va rebre una trucada de la seva dona dient-li que al dia següent, divendres, aniria amb el seu fill de mesos a passar el dia amb ell, arribaria amb el bus de les 12 i coneixeria el poble al què l'havien destinat per a treballar i conèixer també a alguna gent del poble. Artur es va quedar blanc de disgust, no se n'adonava però quan parlava per telèfon una alumna l'escoltava, la Begonya, era petita però li va estranyar la seva reacció. La seva dona li estava dient amb tota la il·lusió que venia amb el seu fill, que era un nadó de mesos, a passar el dia amb ell i estava disgustat i va dir una frase quan va penjar el telèfon que a aquella criatura no se li oblidaria mai: "Tant de bo l'autobús tingui un accident i s'estampi per un terraplè!". Potser era una exclamació dita sense pensar, aquell home desitjava potser la mort de la seva dona i el seu fill! Però ho va dir amb

veu alta, en un to no massa fort, però prou clar com per a entendre's. Tot perquè havia quedat amb unes noies del poble, que anirien al riu a banyar-se, amb la intenció de lligar-se'n alguna! I això era primordial per a ell. Amic lector o lectora aquest home no té perdó de Déu, si és que existeix, o només és una figura misteriosa, omnipotent, invisible, i no ens podem imaginar que existeixi una època futura o passada que aquest comportament o forma de pensar tant cruel sigui considerada normal, mai.

Pensava que si algun dia es casava, no li passaria tot això. Suposava que eren comptats els homes de tots aquests records que li assaltaven a la ment quan estava prou negativa. Sabia ben segur que eren pocs els homes d'aquesta maldat masculina o com li vulguem dir. La majoria eren encantadors. El seu promès Daniel era així, i s'estimaven moltíssim. Begonya tenia empatia amb els sofriments dels altres. Sabem que el mal fa molt soroll, encara que minoritari, però no per això no li hem de fer el cas necessari per abolir aquesta barbàrie, que ho era, i ho és, per suposat, i molt grossa. Tothom deia que era cosa de temps, era normal que la dona avancés poc a poc, però sense pausa.

Capítol II

Begonya va tenir una infantesa feliç, mimada i acomboiada pels seus pares. Sobretot protegida pel seu pare Joaquim, però no directament. Les ordres a la seva mare Marina eren amenaçadores: "Marina! Vigila la petita! Si li passa alguna cosa, és que potser sabràs què és bo! Com ets tan despistada i tot ho fas malament!". Marina li contestava: "No m'has de dir res, ni m'ofenguis. Ja saps que ja he criat a la filla gran, sola, i mai li va passar res i és una noia educada, estudiosa i treballadora com poques, encara que és molt jove". "Sí, clar –seguia Joaquim–, tenies a tota la teua família que t'ajudava i tu feies poca cosa". "No és cert per a res" –li revocava Marina. S'atrevia a fer-ho, perquè aquell dia no anava massa "monat", el mal de tots els mals, de tants com ell, que unien la ruïna de la seva vida al de la ingesta desmesurada d'alcohol, normalment era vi per a la gent amb poca economia, els més adinerats matxucaven el seu fetge i la seva salut amb preses de més graduació. Marina va continuar: "La meua família treballava al camp tot el dia i prou feina tenia, em quedava a casa, ho endreçava tot i tenia cura de la Miriam, fins que va passar la guerra que va començar l'escola. Esperàvem al seu pare però no va venir mai. Vaig treure a la nena sola, treballant per altres pagesos, plegant ametlles i olives, segons l'època. A casa tenien gran patrimoni, però no per a pagar jornal a ningú, érem set germans, els pares i els iaïos i entre tots ho fèiem tot. Hi havia per a mantindre la casa, els animals, vestimenta apropiada, per al treball, per a quan havien de celebrar les festes i estalviaven una mica al banc, per a imprevistos. Quan vinguessin els germans de la guerra i es casessin, els partien la porció de terres i cases que els pertoqués, per a sortir endavant..." La Marina, com tantes altres vegades, es va quedar sola fent el seu monòleg, més que un aclariment o defensa pròpia davant del Quim, era

una reflexió en veu baixa i calmada. No sabia quan feia que el Quim l'havia deixat amb la paraula a la boca. Quan veia que la Marina tenia raó, se la fotia a pressa feta, era així. Això era una disculpa que la majoria d'homes tenien en aquella època, i també a l'actualitat, el temps és tant fugisser i el pensar de les persones tant poc iu, semblava ahir, era el principi del segle XX . evolutÉs així, i cada un és com és. Encara es denomina així més a homes que a dones, prou avançat ja el segle XXI.

La Marina es va casar abans de la guerra civil Espanyola, en estat de la República, i després de la guerra no li va valdre el matrimoni, i no es podia dir vídua ni sabia on anar a posar-li flors al seu marit i la Míriam constava com a filla de mare soltera, i de pare desconegut, era així d'injusta la situació.